

Br. E.:

Majska pesem.

V svoje nas vabi naročje
v majniku lepa priroda,
polje in cvetno pobočje
Stvarnika hvali Gospoda:
»Velik in dober si ti,
tvoji smo, tvoje stvari!«

Radostnih ptic melodijo
čuti srcé nam — in duša
misli na raj in Marijo,
Mater, ki deco poslušá.
Seva ji božji Obraz,
ona pa prosi za nas — —

»Dihamo pesmi zelenja —«
kličejo v gozdu stebriči;
mi pa smo v maju življenja
srečni otroci, Orličí —
pojmo Kraljici višav,
dihajmo božjo Ljubav!

Vesna prihaja.

Skrivnostno je zašumelo po gozdu. Visoke stoletne smreke so se vznemirile in si šepetale nekaj veselega. Stare bukve, ki so že pričakovale smrti, so začutile v sebi novo življenje in listje na njih je ozelenelo. Zveselile so se in zašelestele kakor da se zahvaljujejo Bogu za vse, kar dobivajo dobrega od njega. Tam ob hladnem studenčku so se sladko zdrznile nežne bele breze. Komaj so se zbudile iz sna in že so opazile, da se pretaka v njih mladostni sok. Tedaj je zabučal močan vihar, pa je kmalu utihnil in se izgubil v gozdu. Iz neba je priletel srčkan krilatec in sedel na najvišjo smreko. Smreka je zašumela v pozdrav. Krilatec pa je zapel čarobno pesmico. Vse drevje mu je odgovorilo v skrivnostnem šepetu. To je bila pomladna pesem, tako lepa in krasna, tako mila in sladka, da zanjo ni besed.

Krilatec je spev končal in splaval s smreke na tla. Hodil je po gozdu in glej čudo: kjer je stopal, je ozelenel stari mah in iz zemlje so pokukale krasne bele šmarnice. Najrajši bi se razcvetele, a prezgodaj je še bilo. Zato so le z glavicami pozdravljale krilatca. In krilatec je stopal po gozdu dalje in dalje in zopet pel s srebrnočistim glaskom. In gaj je spet skrivnostno šuštel kot da krilatcu odpeva. Krilatec je stopal dalje in dalje in vedno bolj je gozd zelenel.

Narava je začutila pomlad. Prebudila se je in začela novo delo. Celo stare smreke so se čutile spet mlade kakor nekdaj. Zavel je vetrič in povedal, da bo kmalu maj.

Najlepše pa so rastle ponižne nedolžne šmarnice.

Gozdne vile in palčki so zarajali v svoj prvi ples.

Vse je prekipevalo v veselju in hvaležnosti, vse je pelo slavo Bogu in Kraljici pomladi — Mariji. In tudi Kraljica je bila vesela in razlila nad gozdom svoj blagoslov.

Venceslav:

*Stric Gnevaš.***3. »Morda bom Glajnika prepetnajstil.¹«**

Petanko je pasel na solnčnih rebrih in gledal v dolino. Globoko doli med skalami je tekel potok. Ob njem je zelenel na vsaki strani jezik zemlje, potem so tla rastle v kamenje in skalo. Na tistem zelenem jeziku so postavili dolinci nekaj koč, vseh je morda deset, morda petnajst, tudi cerkviča je med njimi. Duhovnika sicer nimajo in samo parkrat je vsako leto maša v njej. Za vasjo se vzpenja Temnjak. Gora je

¹ prepetnajstiti = prevariti.

skalna, prav do vrha sama skala, le tam sredi bregov v najhujši strmini raste smrekovje. Tam domuje divji mož Glajnik s svojima služabnikoma vranom Vidcem in risom Piháčem. Divji mož ni od vekov tukaj. Pred leti se je priklatil od juga v te gore, izruval drevesa po Temnjaku in pustil, da jih je odnesla voda. Voda je odnesla drevesa, odnesla je pa tudi kočje dolincem. Vse je poruval, samo nekaj zelenja okoli svojega domovja je pustil. In sedaj straši okolico že nekaj let.

Petanko je strmél čez dolino v Temnjak in zazdelo se mu je, da bi si upal iti h Glajniku na dom. Potem se je spomnil, kako bi doma jokali za njim, če bi ga Glajnik strl in vrgel čez pečine in ga je streslo, da je odkimal:

»Ne grem. Če pa pojde stríc Gnevaš, potem pa. Z njim bi se upal, močan je in velik.«

Nato je posluhnil.

Nekje za grmovjem je slišal pesem.

»Tihožit,« je pomislil in lezel čez skale na tisto stran. Razgrnil je grmovje in zagledal pod skalo Tihožita. Sedel je v travi in polglasno pel. Piščalko je držal v desnici, z levico si je pa podpiral glavo. Krog njega so se pasle ovce, najbliže zvončarica.

»Jo, tam doli v belniški dolini
petnajst ognjev v naši tihi vasi.
Oče v nizki cerkvi zvon nabiva,
pa ni krika, pa ni pesmi v zvonu.«

»Kaj delaš« Držiš se kot smrtnik². In ves si usrhel³.«

Tihožit je umolknil, se bliskovito zasukal in skočil kvišku.

»Kaj bi rad?«

»Slišal sem te, pa bi govoril s teboj!«

»Ne maram!«

Tihožit se je obrnil in legel v travo. Petanko je za hip postal, nato je legel kraj njega in molčal. Oba sta gledala v dolino, daleč doli, kjer je med hribi izginjal potok.

Petanko je iztegnil roko čez dolino in dejal:

»Tam je Temnjak!«

Tihožit se ni zmenil, samo oči je obrnil na goro in čudno so mu zagorele.

»Tam je Glajnik, zloglasen, da mu ga ni para.«

»Vem,« je izpregovoril Tihožit. »In vran in ris tudi. Če bi bil močan, bi šel in vse pregnal.«

»Kaj so ti hudo storili?«

»So!« je skoraj zajokal Tihožit. »Voda nam je kočjo odnesla in gozdove je poruval Glajnik. Doma ni bilo več dela, pa je šel oče na Hrvaško drvarit. Pa ga je ubilo. Drevo ga je zmečkalo. Potem je še mati umrla...«

² mrlič. — ³ bled.

Petanko je dejal samo: »Hudo je.« Oči mu je nekaj zalilo, pa ni vedel, kaj bi odgovoril.

»Pa pojdem vseeno na Temnjak. Morda bom Glajnika prepetnajstil. Velik je, pa če Bog hoče, vseeno zmagam.«

»S teboj pojdem!« je planil Petanko.

»Tiho!« se je zbal Tihožit. »Če je vran Videc blizu... Pojdeva, pa ne še danes. Ko bo tema, ponoči, in čez nekaj dni, da ne bo luna preveč svetila.«

»Prav!« je zagorel Petanko in zavriskal. Tihožit je pa segel po piščalki in zapiskal svojo žalostno:

»Jo, tam doli v belniški dolini
petnajst ognjev v naši tihi vasi.
Sence črne padajo s Temnjaka,
sence črne padajo z Jasnice,
pa molčimo med skalovjem sivim,
dan in solnce sta pa daleč, daleč...«

4. »Pa pojdita!«

Drugi večer so pastirji ležali pred kočo. Sobota je bila, pa so nekaj prej nehali pasti. »Spodobi se tako,« je rekel opravnik.

Po dolini je legal mrak in doli pod hribi so medlo zamžikale luči. Večernica nad Temnjakom je gorela v jasnini, od gore so pa padale sence čez planino kot da je nekdo iztegnil dolgo črno roko med preplašene otroke. Petanko in Tihožit sta ležala sama malo proč od drugih. Molčala sta, a v obeh je bila ena misel: Temnjak z Glajnikom.

Stric Gnevaš je stopil iz koče. Pastirji so se obrnili nanj:

»Stric, povejte tisto o Glajniku, kako sta se metala in preganjala!«

Gnevaš se je vzravnaval, da je zakril ves vhod in buhnil:

»Pa še se bova!«

In se je obrnil, da bi šel.

»Stric, povejte no!«

Gnevaš je nekaj zagodrnjal, nato je sedel na kamen in dejal:

»Kako je bilo? V naptje sem mu bil, pa je prišel v dolino in me preganjal. Vsi so mu pustili, da je hodil prosto po vasi podnevi in ponoči, samo jaz ne. Vso čredo mi je pobral, napajališče mi je pohodil in še stepla sva se. Bežati sem moral, ker sem mislil na pošten boj, on me je pa z nožem. V planino sem se umaknil. Hišo mi je zažgal, sedaj je pa prišel za mano. Pa se bova!«

Petanko in Tihožit sta se sunila s komolcem. Potem je dejal Petanko:

»Hudo je, hudo!«

Tisti hip je nekaj zakričalo nad kočo. Črna ptica je zletela s strehe in sedla na drevo.

»Vran Videc!«

Petanko je skočil pokonci in vrana prepodil s kamnom. Pastirji so planili na noge. Stric Gnevaš se je pa zasmejal in dejal:

»Pa pojdem še nocoj! Beštrico mi bo vrnil!«

Vse je bilo tiho. Pastirji so se umaknili v kočo in šepetali:

»Še nocoj pride Glajnik. Videc mu je vse povedal in pride in nam čredo razžene. Bog nas varuj!«

Gnevaš je pa vzel palico izza vrat, težko palico z železno ostjo in izginil v temi.

Ali imate takihle še kaj?

Petanko in Tihožit sta stala na pragu, ko je odhajal. Spogledala sta se in Tihožit je prijel Petanka za roko in odšla sta za njim. Tekla sta in na koncu pašnikov sta ga dohitela. Tiho je šel in polglasno nekaj mrmral.

»Stric Gnevaš!«

Ustavil se je in se obrnil:

»Kaj lazita tod?«

»Z vami greva. Pomagala bova.«

»Ne budalita, otroka. Nisem bojazljivec in še oklevam.«

Pojdeva pa sama, če naju nočete s sabo!«

»Da vaju Glajnik dobi!«

»Saj, če bomo trije, nas ne bo.«

Gnevaš se je naslonil na palico in strmel v dečka. Nato je nekaj vzdihnil in dejal dobrodušno:

»Pa pojdita!«

In so šli.

Trnovčan:

Mladčeva molitev.

»Joj, Oče, naj bom mladec vse dni
z vriskajočo vedrino v očeh,
s pojočo močjo v dlaneh,
naj sem mladec vrhov,
otrok iz tihe modrosti,
rastoč v beli radosti,
zamišljen v tihoto večera,
močen kot up in kot vera.
Daj, naj stražar bom slovenskih domov,
padajoč, padajoč vse bolne dni,
vstajajoč, vstajajoč vse svetle dni!«

Bratje! Zagorimo kot kres,
da bodo rastle poti
za nas in ves rod do nebes — — —

Trnovčan:

Majska molitev.

Izmed rož cvete obraz,
v solnčno svetel dan strmi,
čaka, čaka trudnih duš.

Mati!

K Tebi, glej, prožim roko,
prosim Te s trudno besedo:
Razcveti nam v poljih pomlad!
Ne meni, ki v sanji sem nanjo pozabil!
Nekje za goro so vasi se zganile
in prosijo, prosijo, prosijo solnca.
Pa se je v igred razlila po poljih:
češnje v ogradah cvetijo,
breskve v vrtovih rdijo,
bori ob poti šumijo —
vesna pa tone v senco in bedo.
O, da vsaj malo toplote
leglo bi v mrtve oči in besedo! — —

Izmed rož cvete obraz,
v solnčno svetel dan strmi,
blagoslavlja daljna polja.

Prijatelji in sovražniki mravelj.

Nejček in Rozika sta bila velika prijatelja mravškega naroda ali mravljincev. S kakšnim veseljem sta obiskovala prejšnja leta, ko je bilo bolj suho vreme, veliko naselbino rjave gozdne mravlje v očetovem gozdu! A letos? Samo hlad in nalivi, ki jima branijo k ljubim znankam... Zadnjič enkrat se je pa solncu vendarle posrečilo, da je za nekaj dni zavladao na nebu in razgibalo v mravljišču pestrejšo življenje. Naša otroka pa seveda takoj na obisk proti močočnemu borovcu, ob čegar koreninah se je razprostiralo mravljiniče mesto. Na potu sta srečevala na stotine dobrih znank, ki so znašale v mesto raznovrstno gradivo za stavbe, predvsem borove igle.

Naletela sta tudi na rjavo delavko, ki se je zastonj trudila, da bi spravila veliko borovo iglo s seboj v gnezdo. V tem hipu priteče več njenih sestra. Prva mravlja takoj popusti iglo in se prične s pomočjo tipalnic z novodošlimi živahno razgovarjati. Toda najbrž se za enoten nastop niso mogle zediniti, kajti dočim zgrabitava dve rjavki iglo na enem koncu, se je lotijo štiri druge baš na nasprotnem; vsaka stranka vleče kakor za stavo, a seveda je slednjič zmagala močnejša. Zmagovalke vlečejo nekaj časa obe sestri z iglo vred za seboj, nato pa zgrabijo iglo od strani in korakajo zmagoslavno proti mestu.

Nejček se je kar za trebušček držal, tako se je smejal ob tem prizoru.

»Glej, glej, Rozika!« je klical. »Ali vidiš, kako vlečejo štiri delavke za seboj iglo, na nji pa ponosno jezditava drugi dve?«

Res je bilo smešno videti, kako sta si dve pridni revici, ki sta se bili zagrizli v iglo, zastonj prizadevali, da bi prišli z nožicami zopet na trdna tla. To se jima je končno tudi posrečilo, toda le zato, ker je prihitelo šest novih delavk, ki so tudi prijele za iglo in stresle jahalke na tla.

Ta čas se približa našima otrokoma njuna dobra znanka Formikula, ki je uživala vsled svoje modrosti in starosti veliko spoštovanje v mravškem mestu Mirmekópoli.

»Glej, kakšne budalosti uganjajo tvoje tovarišice!« pozdravi Rozika Formikulo. »Vrgle so iglo na tla in samo besedičijo sem in tja in vsaka hoče ravnati po svoji glavi.«

»Mravlje res rade napravljajo iz komarjev slone,« pritrdi Formikula; »to jim je že prirojeno. Polagoma pa bodo le spravile iglo v gnezdo, boš videla. Ali jo bodo pririnile ali privlekle ali pa prinesle.«

»Formikula,« se ji dobrika Rozika, »ali bi nama hotela po dolgem času zopet enkrat pokazati vaše otroke? Kako rada bi videla ono malčico, ki je lezla zadnjič pred najinimi očmi iz svojega ovoja. Gotovo je zadnje tedne že močno zrastle.«

A Formíkula odmaje z glavo: »Ne, Rozika moja! Mravlje ne rastejo kakor vi ljudje ali kakor ptice in kače in sesalci. Kolikor velike zapuste svoj ovoj, v katerem so počivale kot bube, take ostanejo vse svoje žive dni. — Sicer pa kar z menoj otroka! Imam vama pokazati še marsikaj zanimivega v našem mestu. Da pa moreta vanj, vaju sprememim v mravsko majčkena otročička.«

Otroka zamižita in preden sta se še dobro zavedela, sta že korakala kot predobna človeška mravljinca po široki veliki cesti proti mravljišču. Ko se približajo mestnim vratom, to je vhodu v gnezdo, postaja gnječa vedno večja. Tu prinašajo mravi dračje in listje, tam zopet prevažajo črve in majhne gosonice, ki so jim kot lovski plen padle v krepeljce.

»A čemu jim bodo vendar gosonice?« se čudi Nejče, ko vidi, kako se muči velika mravlja z lepo zeleno gosonico, da jo spravi s svojimi kleščami v gnezdo.

»Za večerjo,« pojasni Formíkula preprosto.

»Fej te bodi!« zakliče Rozika. »Kako se mi gabi!«

»Kako sem vesel, da nisem mravljinec,« si oddahne Nejče. »Na noben način bi ne mogel jesti gosenic.«

»No, no, mravlje niso tako izbirčne kakor si ti, Nejče,« meni Formíkula. »Na njihovo mizo pride vse, kar more v gnezdo: gliste, hrošči, ob priliki tudi mrtva ptičica ali gaščerica; vse to tekne lačnemu želodčku.«

»Same ostudne reči!« se namrdne Rozika.

»Pa tudi med pride na vrsto,« pristavi Formíkula poredno.

»To je pa kaj drugega,« se razveseli Rozika; »želela bi pa, da ne bi uživale mravlje vseh tistih gnusnih reči.«

»Med jim je najljubša jed,« opravičuje Formíkula, »in zanj bi dale življenje. Le verjemi mi, Rozika, mravlje so največje sladkosnedenke in se gosenic in mrtvih martinčkov lotijo šele tedaj, kadar ne morejo dobiti medu.«

V tem dospe naša družba do glavnih vrat in opazi, kako podirajo mravi radi lepega vremena barikade (utrdbe) iz borovih igel, da bi mogla vsa vojska naroda s svojim plenom neovirano prihajati v mesto. Isto se je godilo tudi pri vseh drugih vhodih. Pred vsakim je stalo po nekaj vojačic, ki so ostro nadzorovale vse prišlece.

Nejčetu so posebno ugajale te stražarice. Nenadoma pa zakliče:

»Glej, glej, tamle gre pa mravlja, ki ne spada v vaše mesto, pa se je vendar utihotapila mimo straže!«

»Kje?« vpraša Rozika.

»Je že smuknila noter,« odgovori Nejček razburjeno; »no pa jo bodo že prijele. Je čisto majhna, ta spačica, niti pol tolikšna kakor druge mravlje.«

Formíkula se razumno nasmehne: »Zdi se mi, da vem, na kaj misliš. Toda, pojdimo noter, morda tihotapko najdemo.«

Ko stopajo pod vežnim obokom, ki ga je uslužno razsvetljevala prijateljska Kresnica s svojo krasno žarnico, vidita otroka, da sloni vsa streha poslopja na močnih stebrih, zgrajenih okoli borovčevih korenin.

»Kakšna krasna društvena dvorana!« zakliče Rozika vsa iz sebe, ko se ogleduje naokoli, in koliko stebrov!«

»Ti stebri imajo dvojen namen,« razlaga Formikula. »Najprej podpirajo streho, potem pa tudi branijo vsaki večji živali, da ne

Mati, Devica, majska Kraljica, nas blagoslovi!

more vdreti v stavbo in zlasti ne priti do jajčec. Poleg pa služijo tudi kot izborne utrdbe zoper morebitne napade tujih mravelj.«

»Tule je!« zavpije Nejče in pokaže na čisto majceno mravljico, ki jo je bila pustila straža mimo, ne da bi jo nadlegovala. »In tukaj je še ena in še ena! Joj, saj jih je cela truma!«

»Kakšne vesele in smešne stvarce so to,« pravi Rozika, ki je opazovala s srčno radostjo liliputanke (pritlikavke). »Le poglej, kako dirjajo med nogami večjih domačink okoli. Vse kaže, da se počutijo tukaj kakor doma in tamle, glej, je celo ena, ki jezdi na hrbtu rjave delavke.«

Formikula se ustavi, da bi se mogla otroka prav natančno ogledati te majhne, živahne mravljice, ki so kar naprej poskakovale kakor mladi kozlički ter bile tudi tako predrzne, da so sedale gozdnim mravljam na hrbet in se dale nositi okoli.

»Vedi, Nejče, da spadajo te majhne mravlje, ki se igrajo med našimi delavkami, v veliko število m r a v s k i h g o s t o v, ki žive v našem mestu, uživajoč prostost in varstvo. Pravijo jim m r a v l j i c e - p r i t l i k a v k e ali stename, pač nekoliko predolgo ime za tako majčkena bitja. Z našim rodом so v prijateljski zvezi, kajti gozdne mravlje jim nikoli ne skrivijo dlačice, pač pa jim dajejo prosto stanovanje v našem mestu, četudi vlada v njem stanovanjska stiska.«

»To je pa od gozdnih m r a v e l j zelo lepo,« modruje Rozika. »Toda ali pa izkazujejo stename za to prijaznost kakšno hvaležnost?«

»Ne,« odgovori Formikula. »Pritlikavke ali stename so nam isto kakor mali psički gosposkim ženskam, ki nimajo boljšega dela, kakor da psičke pestujejo. Stename so v našem mestu kučki za zabavo.«

»Saj se res obnašajo popolnoma tako kakor psički,« pripomni Nejče, ki jih je veselo opazoval. »Le poglej, kako skačejo okrog svojih velikih gospodaric in se igrajo. Če bi imele repke, gotovo bi ž njimi neprestano mahljale; ker jih nimajo, pa migajo s tipalnicami.«

Trnovčan:

Gozd.

*Veter poje
skozi gozde pesmi svoje.
Drevje sanja,
ziblje krone sredi spanja.
Smreka temna zre v daljavo,
sklanja glavo,
pesem vetrovo posluša.
Hrast stoji, se tiho smeje,
stega veje,
brate vse preseči skuša.
Jelša vitka brezo boža,
ki ob nji v gozd strmi
kakor roža.
Svetlolasi bor
s sestro smreko čaka,
kdaj bo jutro mlado
vstalo izza gor — — —*

Iz kraljestva mojih malih.

Naš mali Jurek.

Vsak dan je prehodil isto pot, največkrat sam. Včasih je bila blatna, včasih prašna, lepa malokdaj. Veter se je igral z njegovo obleko in skozi luknje božal njegovo drobno telesce. V cekarju je nosil knjigo, tablico in kamenček, zraven koruzno pogačico ali majhen košček trdega kruha. Večkrat pa je bil cekar na tem mestu prazen. Jurek je bil ubog, a vendar vedno vesel, rad se je smejal. Mali součenci so ga radi imeli, posebno lepo jim je pripovedoval o svoji edini beli ovčki.

V odmoru so drugi otroci jedli bel kruh, Jurek svojo koruzno pogačico, največkrat pa je le gledal druge. Pa mu je dal usmiljeni deček iz prve klopi del svoje južine. Drobna, od dela že trda ročica je objela kruhek, lačni beli zobki so ugriznili vanj. Pa je pozabil, da je ubog, najbolj ubog.

Pravkar so se učili pesmico o dobrem očetu. V odmoru so se otroci razgovarjali o svojih starših.

»Klobuk mi je kupil za god.«

»Meni pa lesenega konjička,« je pristavil krepek rdečeličen deček.

»Jurek pa nima očeta,« je hitel tisti poredni učenec iz zadnje klopi.

Tedaj je Jurek vstal in povedal vso temno povest o svojem očetu. Kako se napije in ga potem tepe. Prvič v življenju se je izpovedal svojim součencem. Mnogim se je smilil, drugi so se brezsrčno smejali. Tisti iz zadnje klopi pa je zopet povzdignil svoj glas in rekel:

»Udari ga nazaj!«

Na pragu je obstal gospod v črni obleki, gospod katehet. Otroci so pozdravili dobrega gospoda, le iz zadnje klopi ni bilo nobenega glasu. Govorili so tudi to uro o starših, učili so se četrto božjo zapoved: »Spoštuj očeta in mater!«

Jurek je šel sam iz šole domov. Do začrnelega doma je ponavljal besede božjega služabnika: »Spoštuj!« Tiste pa si ni upal ponoviti: »Udari ga!« Vedel je, da bi se orosilo oko angelu, ki ga je spremljal. Vedel je, da bi žalil nebeškega Očeta, ki ve vsako njegovo misel.

Samo enega očeta, eno mater je dal Bog človeku. Veliko bo plačilo tistih, ki spoštujejo, ljubijo svoje dobre starše in so jim pokorni. Še večjega plačila pa bodo deležni otroci, ki ljubijo starše tudi takrat, ko morajo pretrpeti krivične udarce.

Kdor ne izpolnjuje svojih dolžnosti,
ne sme govoriti o svojih pravicah!

Moč pa pogum.

Potoval je neki Amerikanec skozi puščavo Kalahari v južni Afriki. Rad bi na lastne oči videl Pigmejce ali pritiklavce, ki so živeli na obalah jezera Ngami, da bi o njih kaj več poizvedel. Moral pa je prej prehoditi skalnato in peščeno puščavo. Seveda se sam ni upal na pot, ampak je vzel za vodnika enega Holandca in enega Bušmanca, ki sta v puščavi znala poiskati divjo melono za žejo in sled zverjadi, ki jim je nudila živeža.

Sreča jim je bila mila. Na vznožju peščenega griča zagledajo čredico kozlov; bile so krepke in drzne antilope sivkaste barve z ostrimi in ravnimi rogov. Bušman vrže kvišku perišče peska, da bi videl, od katere strani piha veter in nato se splazijo s težavo proti čredi. Toda še nekdo drugi je hotel imeti pri lovu svoj delež! Ko so namreč lovci zalezovali čredo, so po nesreči sprožili kamen, ki se je strkljal po pobočju in se zaletel v velik trnjev grm. Kar naenkrat pa se iz grma prikaže ogromen lev s črno grivo! Zaspano se ozro njegove rdeče oči preko okolice in zagledajo čredo. Popoldanski čas res ni bil njegov lovski čas, toda danes se je zbudil prej. Zlekne se torej za nekaj minut na tla, nato pa kakor strela plane proti čredi.

»Zbogom naše kosilo!« jezno zagodrnja Amerikanec. »Saj nam bo vse prepodil.« Toda čudo prečudno! Ko antilope zagledajo, kako se jim bliža sovražnik, se odločijo, da se hočejo postaviti v bran, ne pa bežati. Pogumno planejo skupaj in se postavijo v obliko klina. Prav do lovcev se je slišalo pokanje rogov, ki so se zadevali, ko so se srčne živali pripravljale na bitko. Lev grozno zarjove in plane na najbližnjo antilopo. Zdaj je pa prišel najugodnejši trenutek, da tudi lovci svoje naredo. Šestkrat počí puška in vsa čreda zbeži.

Radi streljanja se jim splašijo konji, ki so jih imeli lovci nekoliko zadaj skrite in zbežijo. Lovci jih torej gredo lovit. Ko se vrnejo, so antilope že zdavno izginile v migljajočem žaru puščave, le tu v ospredju še čepi strašna levja postava in se sklanja nad svoj plen. Dva lovca ustrelita nanj, da bi ga pregnala, pa se niti za palec ne premakne. Holanec pa stopi bliže in kmalu zakliče: »Nikar ne tratita smodnika in svinca; pojdiva rajši sem, bosta nekaj videla!« In glej: Lev je mrtev ležal na dveh antilopah, ki sta mu z ostrimi rogovimi prebodli srce!

Ne zmağa vedno le močni, ampak še večkrat pogumni!

Orlič! Vaše glasilo je Orlič!

Mladci! Vaše glasilo je Orlič!

Gojenke! Vaše glasilo je Orlič!

Mladike! Vaše glasilo je Orlič!

Zato »Orliča« naročajte in vsi redno plačujte, vanj dopisujte in ga berite, pa tudi drugim ga dajajte brati, potem pa ga shranjujte in nobene številke ne izgubite! Koncem leta vam bo lepa knjiga, čez leta pa dragocen spominček iz mladih dni.

Urednikova torba

Vsega vam res ne pokažem, kajti kakor hitro mine v njej tajnost, tako hitro izgine vsaka zanimivost. Nekaj predalčkov pa vam le odprem.

Vsem sotrudnikom. Če bi »Orlič« zbral okoli sebe vse pisatelje in pesnike in dopisnike, seveda zraven tudi vse — ice, kakšna velika in pisana družba bi bila! Veliko jih je, ki so »Orliču« že cela leta zvesti in zveste, ki ga krmijo in negujejo, da je po njihovem trudu povedal že premnogo lepo besedo. Ali pa ne bi mogli tudi zdaj še vedno najti nekaj časa, da bi »Orliča« podpirali z vedno zrelejšimi plodovi? Saj je »Orlič« vedno majhen in zato vedno navezan na vašo pomoč in odpira lačni kljunček iz meseca v mesec. Vsi, ki ga zvesto zalagate, iskreno zahvaljeni, vsi drugi toplo povabljeni!

Zastavljavcem uganke. Nekateri ste poslali prav lepe uganke. Hvala vam! Vendar pa opomnim, da dobro ali slabo izvršenih risb »Orlič« ne bo mogel objavljati, ker je zanje treba naročiti klišeje ali v baker ujedene slike, te so pa seveda — drage in saj za »Orliča« predrage!

Bož. in St. Slapšak. Zdaj vesta, zakaj vajine križanke »Sova« ne morem objaviti. Pa kaj drugega!

Božidar, Jesenice. Prej enkrat poslani »Križ« morda kdaj izide, le rešitev dodaj vselej na drugem listu. Za znak »Kermavner« bi pa trebalo boljše risbe in klišeja!

Al. Rojnik, Šentvid. Pošlji k uganke še rešitev!

Orlič iz Koromandije. Kdo bi si mislil, da bomo celo tako daleč imeli sotrudnike! »Glavnik« morda ob priliki.

Ivo Spak, Kg. Porabna bo samo »Posetnica«.

A. Starec, Slatnik. Med poslanimi uganke je nekaj prav mojstrskih. Hvala Ti lepa!

France, Središče. Nekatero uganke so mi silno všeč. Za tako ljubeznivo in darežljivo naklonjenost iskrena hvala!

A. Z., Gor. Ponikve. »Pismo dijaka« ni še za tisk zrelo. Je le preveč dolgovoznega modrovanja in praznih vsakdanjosti.

Leon, Kočevje. Črkvonca bo dobra.

Joža, Šentvid. Črtica o tobakarju morda izide.

Nekaterim odgovorim v posebnem pismu.

Brat Tone.

Orličeva pošta.

Jesenice. — Dragi gospod urednik! Sporočam Vam, da smo pozimi pridno telovadili. Pri tedenskih sestarkih, katerih se vedno veselimo, so nam pripovedovali g. Kastelic najprvo o Kraljeviču in siromaku, potem pa še o Storžku. G. Križman pa so nas izpraševali in poučevali o orlovskih pravilih. Brat Slabe nam je opisoval svoj izlet na Trsat. In bral nam je pisma od brata Nardžiča. Kličem Vam z orlovskim pozdravom: Bog živi! — Č. Anton, Orlič.

Ljubi Tonče! Majhen si, pa si le sestavil zanimiv dopis. Pri vas na Jesenicah je pa tudi res lahko vedno kaj novega, ko je toliko domačih ljudi in še tujei prihajajo. Oba gospoda lepo pozdravi in br. Slabeta in vse Orliče, pa še Mladcu Božidarju povej, da bodo »Orliča« pravočasno dobivali. Tudi v moji torbi je nekaj zanj. Bog živi!

Ptuj. — Dragi br. Tone! Ze dolgo se med nami ptujskimi Orliči ni nihče prebudil, da bi Vam sporočil, ali še živimo ali ne. V zadnji številki »Orliča« sem pa čital, da je Vaša torba čisto prazna, zato sem si hitro izpulil pero, da Vam sporočim, kako se imamo mi ptujski Orliči. Na Jožefovo, 19. marca, smo imeli akademijo. Nastopili smo s prostimi vajami in skupino »Mladi vojaki«. Prav dobro nam je izpadla. Orličev nas je 25. »Orliča« pa imamo naročenega 30 izvodov. Telovadbo imamo dvakrat na teden, vadimo proste in redovne vaje in lepe igrice. Želim vsem Orličem in br. Tonetu vesele velikonočne praznike! Bog živi! — Br. J. Bolcar.

Dragi brat! Posebno si me razveselil, ker si takoj popihal tam, kjer me je čevljev najbolj žulil. Hvala Ti lepa! Da bi le vsi Orliči radi dopisovali! Potem bi se vsaj »Orlič« po pravici imenoval »glasilo« Orličev, dočim je zdaj za večino (!) Orličev »tajilo«! In 30 izvodov »Orliča« imate. Ko bi se le vsi odseki tako postavili! Bog živi!

Konjice. — Pozdravljeni, g. urednik! Mogoče se Vam bo čudno zdelo, da se upa tudi kateri izmed konjiških Orličev oglasiti. Ojunačil sem se jaz. Marsikdo bi si lahko mislil, da konjiški Orlič ni več ne živimo, ker ni o nas nič slišati. Zato pa Vam podam kratko poročilo; Orličev nas je 26 in redno prihajamo k skupnim vajam. Telovadbo imamo dvakrat na teden. Vadimo proste vaje, osnovne gibe in redovne vaje; če smo pridni, nam br. vaditelj poišče tudi kakšno igrico. Pri telovadnih urah nekateri prav radi nagajajo in so neubogljivi. Tem Orličem pa tudi br. vaditelj ne ostane dolžan, ampak jih z ostro besedo pošteno okreca. Sestanke imamo ob nedeljah po večernicah. Na sestankih nastopamo z deklamacijami in recitacijami; br. vodja naraščaja nam pa vedno kaj lepega in poučnega pove. Vadimo se tudi v petju iz orlovske pesmarice. Letos bomo tudi tekmovali. No sedaj pa vidite, da konjiški Orlič res še živimo in se gibljemo. Gospodu uredniku, vsem bratcem Orličem in Mladcem širom Slovenije kličem krepki: Bog živi! — Arzenšek Martin, Orlič.

Ljubi br. Martin! Čudno bi se mi zdelo, če se iz Konjic nihče ne bi oglasil. Tako pa sem zelo vesel tvojega poročila in vašega dela, ki je videti, da ga resno vzamete. Veliko uspeha pri veselem orlovskem delu in zunaj pri tekmah!

Svetinje pri Ormožu. — Mladci! Orliči! Velikonočni prazniki so minuli. Prišel je cvetoči maj, Marijin mesec in ž njim šmarnični dnevi. Kako so krasna jutra majniška! Pogledaš, Mladec, v vrt, na cvetoče trate, kako veselo in pisano mičljajo glavice drobnim rožicam! Orliči! Gotovo tudi vi niste pozabili na ta cvetoči svet. Vse se raduje, vse se smehlja v solnčnem dnevu: ptice pod nebom, ljudje na zemlji, gozdi zeleni, trate cvetoče. Lahko zakličemo: ni veselejšega meseca v letu kakor je cvetoči maj! Kdor ga hoče najti, naj ga išče v mladih srcih! Bog živi! — Rudolf Kuzman.

Tako torej vidiš, dragi Rudolf, želja se Ti je izpolnila. Kar je v Tvojem pismu najlepšega, naj bero vsi! Veselje za pisanje imaš veliko, zato le piši, a vedno dobro naprej premisli, kaj je pisanja vredno in kako boš v kar najlepši obliki povedal! Kadar pišeš za tisk, pa piši le na eno stran papirja! Bog živi!

Kočevje. — Cenjeni gospod urednik! Dovolite, da se oglasimo v Vašem in našem »Orliču« tudi Kočevarji, Gotovo še ni bilo nikoli nobenega glasu iz Kočevja v »Orliču«, saj jaz nisem v njem še nikoli bral o kočevskih Orlih ali Orličih. Bili smo do sedaj pod milim nebom, brez telovadnice in to nas vsaj nekoliko opravičuje, da smo kar molčali. Po zaslugi gospoda kaplana smo pa dobili na rudniku prostor, kjer se malo pogovorimo in telovadimo. Orličev nas je vseh skupaj 18, samih dobrih in vztrajnih fantov. Telovadbo nas uči br. Leon, več ne povem. Telovadbo in sestanke imamo vsako nedeljo in vsako sredo popoldne. Ko se natelovadimo, nam govori vaditelj, kaj je Orlič in kakšne so njegove dolžnosti. Naročeni smo tudi na »Orliča«, ki ga komaj pričakujemo. Še nekaj ne smem pozabiti, to je, da že šahiramo. Če vse povedano premislite, nam boste morali priznati, da smo kljub slabim razmeram in okolnostim res vztrajni in se zavedamo svoje orlovske časti. Se bomo že še oglasili! Vsem bratcem: Bog živi! — Kočevski Orlič.

Dragi kočevski Orlič! Lepo je, da ste se oglasili in še lepše, če ste res vsi »sami dobri in vztrajni fantje«, kakor ste se pohvalili! Pa ne rečem, da vam morda ne verjamem, ampak le srčno želim, da bi vedno taki ostali! Pri šahu pa le toliko pazite, da ne bo komu radi težkih potez veselje za orlovstvo »mat«, kar se je semtertja že pripetilo! Bog živi!

Drobiž.

Mladčevski kroj. Na zboru delegatov J. O. Z. (Jugoslovanske orlovske zveze) dne 4. marca je bil sprejet predlog J. O. Z. glede Mladčevskega kroja, ki bo takle: bela srajca z odprtim ovratnikom in belo kravato, okrog pasu širok, naguban rdeč pas, kratke hlače iz črnega, mehkega žameta in brez čepice. Odseki, ki bi rajši imeli dolge hlače mesto kratkih, dobijo lahko dovoljenje od S. O. Z.

Kaj pa je S. O. Z.? S. O. Z. je Slovenska orlovska zveza, ki se je doslej imenovala O. P. (Orlovska podzveza).

Neuničljiv kavčuk. Velikanskega pomena bo za vse kavčukaste ali gumijaste predmete — kolesarji, pozor! — nova iznajdba, ki bo kavčuk varovala pred vplivom kisika, tako da se bodo zračne cevi pri kolesih in avtih vse dalje ohranile!

Našteli so, da v Njujorku v en sam nebotičnik na en dan vstopi 127.000 ljudi, to je toliko, kakor če bi vsi Ljubljančani prišli dvakrat na dan v Stadion!

Rešitev aprilskih ugank.

	1. Številnica.	2. Čuden kvadrat.	3. Trakovi.
Mladci	Oliči	r o s a	o r l i č
		o r e l	p i i v e
		s e l o	a b p a l
		a l o a	t a a n o
			Orlič

4. **Demant:** B, kos, kolar, Beograd, Madžarska, Gabriel, olika, oje, a. Bolgarija.

5. **Posetnica:** Predsednik.

6. **Številnica:** Slana v aprilu je bolj nevarna kot poleti toča in suša soparna.

7. **Skrit pregovor:** Šest dni poštenega dela, potem bo nedelja vesela.

Rešivci: V Ljubljani Bož. in St. Slapšak; v št. Vidu nad Ljubljano Jak. Mavec, Mart. Jevnikar, Jan. Košir, Ant. Bostič, Eg. Tomc, Mart. Bartol, Herb. Hawlina, Jož. Močnik, Jož. Rotar; v Mariboru Fr. Babič; pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah St. Zelenko, Jan. Majerič; v Rakeku Mil. Sušteršič; v Murski Soboti Ant. Bejek; v Grosupljem Ant. Hočevnar; v Vojniku Kar. Kos; v Ljubljani Rud. Tancik.

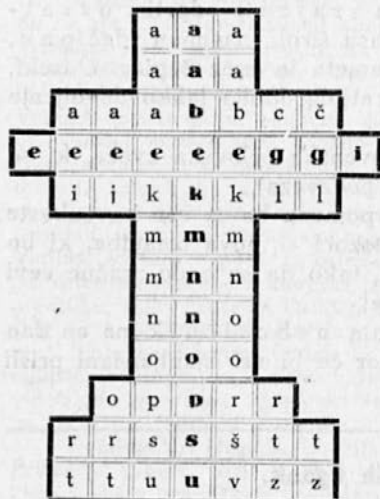
Vse uganke razen četrte so prav rešili; v št. Vidu n. Lj. Fr. Gogala, Rud. Hlebec, Fr. Štular; v Ljubljani Em. Pavlič.

Pri zrebanju se je sreča nasmehnila Fr. Babiču iz Maribora in mu naklonila knjigo »Mali lord«, ki jo je spisala angleška pisateljica Burnett in je tako zaslovela, da jo poznajo po vsem omikanem svetu. Dosedanje nagrade so bile še knjige: Kazan, volčji pes, Tolovaj Mataj, Valerija ali izhod iz katakomb, Guliverjeva potovanja in Kralj gora. Vse knjige so lepo vezane.

Orličeve majske uganke.

1. Spomenik.

(Mladec s Prlekije.)

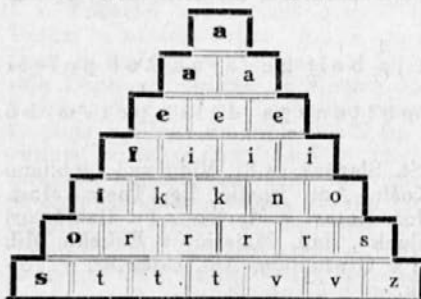

1. Moško ime, 2. število, 3. ital. jed, 4. — — —, 5. slov. slovníčar, 6. reka v Bosni, 7. rastlina, 8. žensko ime, 9. del sobe, 10. cilj, 11. žensko ime, 12. obrtnik.

V obliki križa bereš lep rek.

2. Piramida.

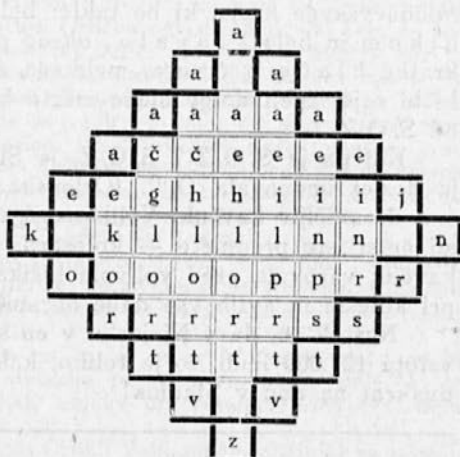
(Mladec s Prlekije.)

Besede pomenijo: 1. soglasnik, 2. zaimek, 3. pregovor, 4. moško ime, 5. rabi pek, 6. del sveta, 7. preglednik. — Od 1—7 dobiš ime pisatelja.

3. Črkovnica.

(Starec, Slatnik.)

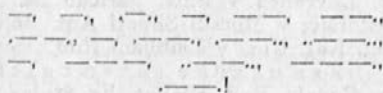

1. samoglasnik; 2. soglasnik, soglasnik; 3. a) svetopis. oseba, b) doba; 4. a) nebesni pojav, b) poljska rastlina; 5. a) razdobje, b) hitra ladja; 6. soglasnik, a) hišna oprava, b) vodni pojav, samoglasnik; 7. a) travnat prostor, b) ostrgan les; 8. a) pevski znak, b) vodna rastlina; 9. a) latinska črka, b) zver; 10. soglasnik, soglasnik; 11. samoglasnik.

Vse a) besede beri od leve, vse b) besede od desne; zadnjo črko imata a) in b) beseda skupno. Če si dobil prave besede, bereš v obrobni kvadrati zapoved iz orlovskega zakonika.

4. Brzjavka.

(France, Središče.)

Ključ: —, ., = mesto v Sloveniji, —... = del drevesa, — — — = del drevesa.

»Orlič«, glasilo Orličev in Mladcev ter Gojen in Mladenk, je mesečnik. Izdaja ga Društvena nabavna zadruga v Ljubljani, Ljudski dom. — Uprava: Ljudski dom, Ljubljana. Naročnina za odseke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 8 Din letno, za vse druge 12 Din. — Urednik: Tone Anžič, Razlagova 1, Ljubljana. — Za Jugoslov. tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč